

18.79x10.39	1	עמוד 16	קרן של"ם	28/02/2018	62624172-0
אוניברסיטת בר איל - 80039					

מחקרים

אימהות וסבתות במשפחות לילדים עם/וללא מוגבלות שכלית התפתחותית בחברה הערבית

פרופ' ליאורה פינדלר, סונדוס פאטמה זבידאת, נטלי רכבי, ורה סקבירסקי, בוי"ס לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בר אילן, 2017

מטרת המחקר הנוכחי לשפוך אור על חוויותיהן של 100 אימהות ו-101 סבתות לילדים עם מוגבלות שכלית בהשוואה ל-96 אימהות ו-100 סבתות לילדים עם התפתחות נורמטיבית (בגילאי 14-3) בחברה הערבית. מחקר זה כולל מערך רב-משתני, הבוחן את נקודות המבט של אימהות וסבתות ערביות לגבי משאבים אישיים כמו הערכה עצמית, משאבים בין אישיים כמו רמת התמיכה האמוציונלית והאינסטרומנטלית (המתקבלת על פי תפיסת האימהות והמוענקת על פי תפיסת הסבתות), תפיסת ממדי הסבות (הסימבולי, הרגשי, ההתנהגותי והקוגניטיבי), אשמה ובושה ותרומתם לדחק ולרווחה הנפשית של אימהות ולרווחתן הנפשית ולצמיחתן האישית של סבתות.

ממצאי המחקר הנוכחי עולה זיקה משמעותית בין הדורות. אימהות וסבתות ערביות מייחסות חשיבות רבה לתפקידן של סבתות במשפחה והן מהוות משאב פוטנציאלי ייחודי במשפחה. כיום קיימת התייחסות מועטה בקרב אנשי מקצוע לחווייתן ולצרכיהן ולמבטן של בנותיהן וכלותיהן עליהן. לכן יש צורך בתכניות התערבות בין דורית אשר מאופיינת ברגישות תרבותית ובהתייחסות למאפייניה הייחודיים של המשפחה הערבית.

מחקר זה נערך בסיוע מלגה מקרן שלם.